

„ Jó gyakorlat” bemutatása egy gyógypedagógus szemével

Nagyné Petrovics Tünde vagyok, Heves megyei kisvárosban Gyöngyösön élek és dolgozom.

Általános iskolai történelem tanárként szereztem alapidplomámat. A későbbiekben ezt egészítettem ki gyógypedagógusi végzettséggel és szakvizsgával. 2012-ben pedig mesterképzéssel.

A bemutatásra kerülő jó gyakorlat a Gyöngyösi Petőfi Sándor Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Óvoda, Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskolában készült és került kipróbálásra.

Intézményem tanulásban akadályozottak 8. osztályában valósítottam meg a bemutatásra kerülő feladatokat. Az általam tanított nyolcadikos tanulók között vannak roma származásúak, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek. Nagy kihívást jelentett és jelent mind a mai napig számomra hogyan és mi módon lehet őket motiválni (akár csak az iskolába járásra).

A téma feldolgozásakor erős kételyeim voltak, hogyan lehet ezt a témát a tanulóim számára érthetővé tenni és ehhez meg találni a megfelelő feladattípusokat.

A tanulásban akadályozott tanulók számára kiemelten fontos a hitelesség. Hiszen nem mindig tudnak különbséget tenni a valóság és a fikció között.

Az akadályozott tanulók esetében fontos, hogy minél több érzékszervükre tudjunk hatni az oktatás folyamatában. Élménynyújtással belső motívumok, attitűd kialakításával. A vizuális megsegítés nélkülözhetetlen számukra.

Tapasztalatom alapján a tanulók érdeklődését könnyebb fenntartani, ha személyes dolgokhoz köthetik. Én készítettem a képet, én már jártam ott stb. Az induktív-empirikus tanuláskonceptió érvényesül a tanórákon. Fontos az előzetes tudás, az érdeklődés, személyes azonosulás.

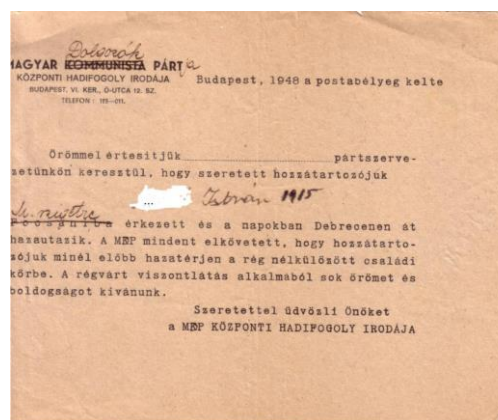
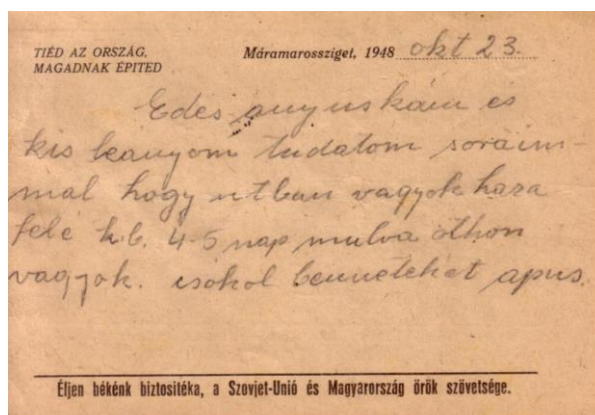
A korszerű történelem tanítás elemeit is igyekeztem az óra menetébe becsempészni. A lehetőségek azonban szűkösek, mivel a diákok olvasási és szövegértési nehézségekkel küzdenek. A forráselemzést igyekeztem velük megismertetni.

Óratervezet részlet

Tantárgy	Történelem
Osztály	8. tanulásban akadályozottak tagozat
Témakör	Hazánk és a nagyvilág a XX. sz. második felében
Tananyag	A szovjet megszállás és a kommunista diktatúra
Munkaforma	<ul style="list-style-type: none">• páros,• csoportos
Módszerek	<ul style="list-style-type: none">• bemutatás,• megbeszélés,• szemléltetés,

	<ul style="list-style-type: none"> • differenciálás, • hangos olvasás, • önálló ismeretszerzés, • Forráselemzés
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Elemi szinten tudjon eseményeket térben és időben elhelyezni. • A tanulók megtanulnak forrástképeket, dokumentumokat-elemezni. • Források alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
Kapcsolódási pont	<ul style="list-style-type: none"> • magyar nyelvtan: levél • földrajz: Magyarország térkép
Fejlesztendő készségek, képességek	<ul style="list-style-type: none"> • tájékozódó képesség • olvasás • szövegértés • feladattartás

Tanári magyarázatot követően forráselemzéssel folytatjuk az órát.

(Bánki István: Emlékezet, megemlékezés- elbeszél történelem („oral history”) az iskolában dokumentum alapján készült)

A feldolgozásra páros / csoport munkában került sor. (Osztálylétszám függvényében.)

Digitális táblán láthatják és kézbe is vehetik a két dokumentumot.

A kézzel írott levelezőlap szövegét megkapták nyomtatásban is, a könnyebb olvashatóság miatt. A rövid szöveg alkalmas a hangos olvasás és a szövegértés fejlesztésére egyaránt.

A feldolgozás egyszerű irányított kérdéssorral történik:

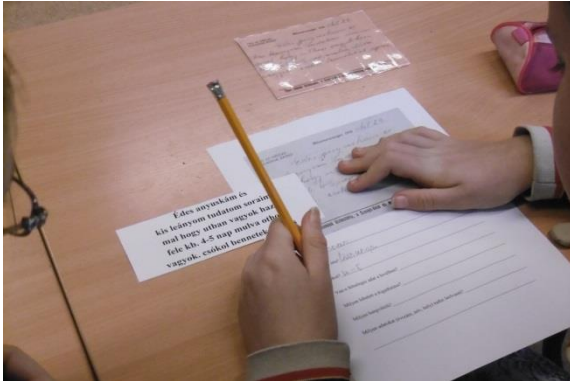
- Mikor keletkezett, írták?
- Milyen adatokat (évszám, név, hely) tudsz leolvasni?
- Milyen céllal készülhetett?
- Kinek szól?

- Milyen lehetett a fogadtatása?
- Milyen típusú a lap?
- Milyen hangvételű?

Mindkét csoport kaphatja ugyanazt a kérdéssort.

A kérdésekre adott válaszokat leírják és ismertetik a megoldásaikat. Következtetéseket tanári segítséggel tudnak levonni.

Térképen és atlaszban megkeressük a cédulákon szereplő helyszíneket.

Megbeszéljük, hogy ma használunk-e levelezőlapot. Mi az, ami helyettesítheti a mai világban.

Tanári magyarázatként elhangzik, hogy megyénkben is volt egy kényszermunkatábor Recsken. Térképen és atlaszban megkeressük a települést. (Sajnos a történelem atlaszban nem találtam a tananyaghoz térképet.)

Egy 7 diából álló bemutató segítségével recski képeket nézünk meg. A képek után a Nyeste Zoltán visszaemlékezéséből kapnak részleteket. Amíg olvassák egyénileg/ párban a szöveget közben felkerülnek képek a táblára. Ezek közül kiválaszthatja mindenki a saját szövegéhez illőt. Ismertetik választásukat.

1.		<p>„Az egész területet körülvette a külső kettős kerítés, szögesdrótból, közben három méteres elgereblyézett sáv, körülbelül hatvan méterenként őrtornyok, bennük géppisztolyos ávósok. Volt három magasfigyelő is, jó húsz méter magas, ezekbe gépfegyvereket szereltek fel.” (19. oldal)</p>	őrtorony
2.		<p>„A barakkok 7x 20 méter alapterületű favázás épületek voltak, cölöpalapozással. Tetejét hevenyészve felrakott cserepek fedték a réseken beesett az eső, bevilágítottak a csillagok s kiment a meleg.” (22. oldal)</p>	barakk kívül
3.		<p>„Az első napot azzal töltöttük, hogy frissen vágott ágakból, gallyakból emeletes priccseket táktoltunk össze magunknak. Kaptunk szalmazsákot is, benne egy kevés félig már elrohadt szalmával.” (22. oldal)</p>	barakk belül
4.		<p>„Az ávós ordított utánam, hogy álljak fel, majd rámcapta az ajtót. A gödör alja nem sárvolt, hanem víz. Valahol befolyt az eső lé s elborított a bunker alján mindent. Sokáig tipródtam a vízben, amíg a szemem hozzászokott a sötétséghez és felfedeztem egy priccs-szerű alkalmatosságot. Merő sár voltam, a bakancsom tele volt latyakkal és reszkettem a hideg hajnali esőben.” (30-31. oldal)</p>	vizes gödör

5.		<p>„Van a Mátra hegység északi lejtőjén egy Csákánykőnevű, 500 magas hegycsúcs. Erről az oldalról nézve szabályos koporsó formája van, mintha csak szimbóluma lenne szenvedésinknek és sok társunk halálának. A tanya körül alakult ki az ávosok birodalma. Kövesutakkal, kiövezett járdákkal, mesterséges tavakkal.” (19. oldal)</p>	Recsk
6.		<p>„ Mégis úgy vélem- s ezt hangsúlyozni akarom- mégis úgy vélem, hogy azoknak, akik Magyarországon majd egy emberibb kort megérnek, kötelességük volna a halálrakínzottak emlékére egy kopjafát állítani a tábor helyén, s talán egy szerény, nem hivalkodó kicsiny márványtáblát a Csákánykő oldalába...” (76-77. oldal)</p>	Emlékezés

A visszaemlékezéseket hangosan felolvassák a tanulók. A táblán a képek és a szöveg egymás mellé kerülnek.

Tapasztalatom szerint a közel múlt eseményeiről ugyan - úgy nem rendelkeznek tanulóink információval a családjukból, mint más korokból. Fontos a pedagógus felelőssége, hogy mit és mennyit ad át a diákoknak. A tanulásban akadályozott tanulók esetében azt gondolom, hogy életkoruknak és képességeiknek megfelelően juthattak ismeretekhez a kényszermunkatáborokról.

A feladatok alkalmasak lehetnek egy gyengébb képességű, kevésbé érdeklődő osztály ismereteinek bővítésére is.

Felhasznált irodalom

1. Hegedűs Judit: Módszertani kézikönyv a pedagógia szakos tanári képzéshez
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_modszertani_kezikonyv_a_pedagogia_szakos_tanari_kepzeshez/MP/smpjs63g.htm
Letöltés: 2017.01.28.
2. Dárdai Ágnes: Forrásközpontú történelemtanítás;
www.lib.pte.hu
Letöltés: 2017.01.28.
3. Nyeste Zoltán: Recsk Emberek az embertelenségben; Tanúk-korunkról 4. Magyar Öregdiák Szövetség Bessenyei György Kör 1982.
4. Rubicon Történelmi Magazin 2015/10. szám
5. Bánki István: Emlékezet, megemlékezés- elbeszélte történelem („oral history”) az iskolában
www.tte.hu//media/pdf/35-banki-emlekezet.pdf [2012.12.14.]
Letöltés: 2014. 02.02.

Az órán felhasznált 1,2,3,4,6 számú fényképek saját készítésűek.

A 6. <http://www.munkataborok.hu/hu/recsk/3>

Kényszermunkatáborok <http://slideplayer.hu/slide/2114507/>

Gyöngyös, 2017. 02. 14.

Nagyné Petrovics Tünde